

מהיסוד

כתב עת להגות יהודית

גליון 3 | פרשת ויקרא - זכור

מפניני הרש"ר הירש

"זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים".

כל מה שעבר על ישראל במדבר עד כה לימד את העם, המיועד להיות עם ה', את העצמאות שהם ישיגו מכוחות הטבע על ידי השתעבדותם הבלעדית לרצונו של האל האחד. נותר להם עוד מאורע שילמד אותם מה יהיה מעמד עם ה' בעתיד כאומה בין האומות, ומה תהיה עמדתו ביחס לכוחות האדם ולשימושו של האדם בעתיד בכח הזרוע היה עליהם להתנסות על ידי עמלק. העם שיצא ממצרים עם נשותיו וילדיו שנווד במדבר ומבקש אחר מולדת היא "עייף ויגע" וידו החזקה של ה' פרושה עליהם, לשומרם ולהנחותם בדרך. כח ה' נתגלה באופן כה מרשים ובולט, עד שאימתו ופחדו נפלו על האומות מסביב, רק עמלק מיהר לבוא, ללא כל התגרות, לעמוד פנים מול פנים ולהילחם עם אותו הכח שאף פרעה כבר נכנע לו. רק הוא היה יורשה של אותה רוח הבוחרת בחרב כחלקה, המבקשת תהילה בעטרת ניצחון משוחה בדם, בקשת תהילה זו על ידי כח הזרוע היא אויבם הראשון והאחרון של האושר האנושי והמלכות האלוקית בארץ. עמלק נטר שנאת מוות, ובז עמוק, כלפי אלה המעזים לחשוב שניתן לוותר על החרב; ושניתן לבטוח בכוחות הרוח והמוסר, אשר החרב אינה מבחינה בהם ואין ביכולתה לגעת בהם. בניציגי השלום והאצילות האנושית, רואה עמלק רק את הלעג לעקרונותיו, ואת האויב היחיד והאמיתי שלו, המחיש את נפילתו. מתוך תחושה טבעית איתנה הניזונת משנאה, נחפז עמלק למחוץ את מבשר הרוחניות, המוסריות, השלום והאצילות, מיד בעלייתו הראשונה על בימת ההיסטוריה העולמית.

הדבר המעמיד בסכנה את עתידה המוסרי של האנושות אינו עמלק אלא "זכר עמלק", תהילת זכרו של עמלק. כל עוד דברי הימים של האנושות מייחסים כבוד לגיבורי החרב, וכל עוד שחונקי ורוצחי אושר המין האנושי לא אבד זכרם, הרי שהדורות הבאים יביטו בהערצה על בעלי הזרוע האלה הידועים לשמצה, וזכרם יעורר את השאיפה ללכת בעקבותיהם במעשי אלימות ותהילה. רק כאשר תיעשה תורת ה' המוסרית לאמת המידה היחידה לכולם, בין גדולים בין קטנים; וההכרה המוסרית תגדל בעולם ביחס ישיר, ולא הפוך, אל הגבורה והגדולה; וככל שיהיה האדם גדול וגיבור יותר; כן ייסלח לו פחות על משגה כלשהו בחוקי המוסר - אז ורק אז תעבור לעולמים ממשלת עמלק מן הארץ. גדולתו של עמלק טמונה בכח ההרס, אולם שליחות ישראל היא בבנייה - הווי אומר, לבנות ולרומם מתוך שלום ואנושיות, מטרתו של המפעל שנוסד והתחיל על ידי ה' באמצעות משה, אינה רק הקמת עם ישראל כשלעצמו. תכלית הבניין האלוקי, רוממותו של כל דבר אנושי בישראל היא, להלחם בכל דבר בלתי-אלקי ובלתי-אנושי בארץ, ולגבור עליו (בעגלה ובזמן קריב. אמון).

היסטוריה וארכיאולוגיה בראי תורתנו הקדושה:

בשבוע שעבר הראנו שבאזורים ותרבויות שונות ישנה עדות נרחבת על מבול

שהתרחש בימי קדם - דבר זה מקשה מאוד על האפשרות לכפור (ח"ו) בקיומו של המבול. אין במאמרים אלו מטרה להכריע או לפסול פרשנות כל שהיא. מטרתנו הוא לתת לקוראים תמונה רחבה ככל הניתן בנוגע לשיטות ודעות מהותיות שלא באות לידי ביטוי בשיח הציבורי על מנת שהקוראים יהיו חבר מושבעים לשפוט את הצדדים השונים. אין נושאים מעין אלו יכולים להיות מוכרעים בצורה מתמטית או אמפירית, אך החוקר האובייקטיבי שפתוח בדעותיו ויסודי בחקירותיו לא יוכל להתעלם מדברים אלו.

ישנה טענה שרווחת בעולם המחקר שטוענת שלא נמצאו ראיות לקיומו של המבול ומשכך מוכח שמבול לא נפל על הארץ (עפ"ל). טענה זו נראית קצת כיומרנית משום שאנשי מדע רבים טוענים שאכן נמצאו עדויות לקיומו של המבול. לפניכם מספר דוגמאות:

הגאולוג סטיב אוסטין מזהה באזור הגראנד קניון אזורי סחף של "מים זורמים עם נקמה" כלשונו, בעומק של 12.000 מטר מתחת לשפת הגרנד קניון ישנה שכבה של גרנית סגולה שצורתם מעידה על זרימת מים חזקה כשמעליה ללא שכבות מפרידות כלל יש סלע חול. אוסטין מסביר שתופעה מעין זו יכולה להיות מוסברת רק על ידי שיטפון שטחן את השכבות העליונות יותר בהותירו את בסיס אבן הגרניט. לדבריו אין אפשרות להסביר את תופעה זו באבולוציה של מיליוני שנים משום שסלע החול יושב ישירות על הגרנית כך שאין עדות לשלבי בינים שהיו נוצרים במשך הזמן.

חוקרים רבים טוענים שהיווצרותו של כל הגראנד קניון בכלל קרתה כתוצאה של נסיגת מי המבול. לדבריהם יש לשלול את ההסבר שהגרנד קניון נוצר כתוצאה מהתמוטטות של סכר טבעי משום, שהיינו מצפים למצוא אזור שבוא המים התכנסו במשך מספיק זמן עד להתמוטטות וליצירת שיטפון. הם אף שוללים על הסף את האפשרות שהקניון נוצר בתהליך איטי של מיליוני שנים שבהם נהר הקולורדו, או נהר אחר, חתך וחצב בדרכו את הקניון משום שמסלולו אינו מתנהל לפי ההיגיון הגיאולוגי בכך שהוא חוצב את דרכו דרך רמות נישאות, ולא עוקב אחר המדרונות הטופוגרפיים של הרמות התוחמות את דרכו. ההסבר שהניח את דעותיהם הוא שמי המבול הנסוגים יצרו לחץ אדיר על הקרקע עד כדי שהם חצבו במהירות ערוצים ניקוז כדוגמת הגרנד קניון.

ד"ר וולטר בראון אומר: "ישנם 17 מאפיינים בכדור הארץ אותם ניתן להסביר באופן סיסטמטי כתוצאה של מבול הרסני. הסבר זה מראה לנו כמה מהר נוצרו הרים עיקריים. הוא מסביר את מרבצי הפחם והנפט, את הסחף היבשתי המהיר, על קרקעית הים ישנן תעלות עצומות ומאות הרי געש וקניונים. הוא מסביר את הרבדים הרב שכבתיים ומרבית המאובנים, את הממותות

הקפואות ואת עידן הקרח. את הקניונים ביבשה, בעיקר את הגרנד קניון".

ד"ר עמנואל וילקובסקי בספרו "ארץ רעשה" מראה שערים שלמות הרמו מעל פני הקרקע. בפסגות הרי ההימליה בגבהים שגם נשרים לא עולים אליהם, נמצאו עדויות לחיי בני אדם ואף לחיי מינים ימיים. בספרו הוא כותב "האבולוציה אינה מסבירה

כלל איך נמצאו שלדי לוייתנים באמצע היבשה, עד 180 מטרים מעל פני הים ... כל הדברים האלו קרו באלפי השנים האחרונות ... עצמות לוייתנים כיסו את השדות באזור מקסיקו במספרים עצומים והיוו מטרד כה גדול עד שאיכרים ערמו אותם והשתמשו בהם כגדרות" ושוב עולה קול מן האדמה "מושה אמת ותורתו אמת".

שאלה של שלום בית הרב אריה קריספין

שאלה:

התחתנו לפני מספר שנים ועם הזמן ב"ה נולד לנו שלושה ילדים חמודים, בעקבות כך אנחנו מרגישים ריחוק בינינו. השלום בית אמנם מצוין, מעריכים ומוקירים אחד את השני, אך לא נשאר לנו זמן לדברים הפשוטים שכל זוג צריך להם. האם יש לכבוד הרב עצה איך להתמודד עם זה?

תשובה:

שלום וברכה. תחילה ברצוני לברך אותכם על רצונכם להשקיע ולשפר הזוגיות. רצון זה מראה על מרחב רגשי בריא מאוד בזוגיות שלכם.

על בסיס נתונים מצוינים אלו, ברצוני להציע לכם שתי עצות שאם תצליחו לקיימם הם יביאו לכם תועלת רבה.

לשם כך נקדים משל קטן: אם ניתן לאדם למלא כלי ריק באבנים בגדלים שונים גדולים, בינונים, קטנים ועפר. על מנת שהכלי יתמלא בצורה האידאלית, יש להכניס תחילה את האבנים הגדולות ולסיים את המילוי עם החול כך שהכלי יתמלא.

הנמשל הוא, שבחיים יש הרבה עיסוקים ועל האדם לתעדף

את הדברים החשובים יותר - ככול שהעיסוק חשוב יותר יש לעסוק בו באופן הטוב והמוקדם ביותר, מה שחשוב במקום ראשון ומה שפחות חשוב בסוף.

הזוגיות שלנו אמורה להיות בראש סדר העדיפויות.

בתינו אמורים להיות הדבר החשוב ביותר, עלינו לטפחו ולדאוג לבצר את יושבי הבית - הזוגיות היא אבן הראשה של כל בית יהודי.

משכך עלינו לארגן את חיינו לפי סדר עדיפויות ולדעת להקציב זמן מיוחד לכך, אין אפשרות לבנות ולבצר זוגיות רק עם זמנים קצרים, לא מתוכננים ובארעי עלינו להתבונן בחיינו ולתעדף את העדיף גם במחיר הקרבה של דברים פחות חשובים.

אברך אותכם שתצליחו בעבודה זאת ושתחזירו ליהנות מדברים החשובים הללו בבניין של הזוג לאורך השנים ושיקוים בכם מאמר חז"ל איש ואישה זכו שכינה ביניהם שהכוונה בזה היא שיהיה חיבור שלם בזוג, ואהבה אמיתית בלי ריחוק כלל.

כדי להפיץ את העלון בתפוצה גדולה יותר

אנו נשמח להנציח את יקירכם או להרבות זכויות לרפואה שלימה ולהצלחה

mehayessod@gmail.com